

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Dr. Józefa Rostka 16 41-902 Bytom
tel; 032 2819405 , 032 2819406

mgr Aneta Jendrzey - psycholog Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bytomiu

PRAWA I OBOWIĄZKI DZIECKA

„Dzieci nie są dopiero, dzieci już są ludźmi”

(wg J. Korczaka)

„Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”. (art.30 Konstytucji RP).

Każde dziecko z uwagi, że jest dzieckiem „wymaga szczególnej opieki i troski, w tym właściwej opieki prawnej” (Preambuła Konwencji o prawach dziecka).

Konwencja, jaki i przyjęte w Polsce rozwiązania prawne w sposób naturalny określają prawo dziecka do szczególnej ochrony w ramach trzech podstawowych kryteriów:

- **Ochrony**, jako prawa do ochrony przed pewnymi formami zachowania: opuszczeniem, złym traktowaniem, wykorzystaniem;
- **Pomocy**, jako prawa dostępu dziecka do pewnych świadczeń i usług: edukacji, opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa socjalnego itp.;
- **Uczestnictwa**, jako prawa dziecka do współdecydowania o sobie i wolności uczestniczenia.

Każde dziecko, z uwagi że jest dzieckiem „wymaga szczególnej opieki i troski, w tym właściwej opieki prawnej”.

PRAWA I WOLNOŚCI GWARANTOWANE KAŻDEMU DZIECKU:

- prawo do opieki i ochrony,
- prawo do poszanowania godności i nietykalności osobistej,
- prawo do ochrony więzi rodzinnych,
- prawo do edukacji,
- prawo do ochrony zdrowia,
- prawo do odpowiedniego standardu życia,
- prawo do swobody myśli, światopoglądu i religii, w tym do jej praktykowania,
- prawo do prywatności,
- prawo do znajomości swych praw... .

Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka, jako prawa kardynalne wskazała:

- Prawo do życia i ochrony zdrowia,
- Prawo do wychowania w rodzinie,
- Prawo do godziwych warunków socjalnych,
- Prawo do nauki,
- Ochronę dziecka przed przemocą i innym złym traktowaniem,
- Szczególną troskę i pomoc wobec dzieci niepełnosprawnych.

Wychowankom przebywającym w zastępczych formach opieki z racji, że wychowują się poza rodziną na gruncie ustawy o pomocy społecznej nadano pewien (niepełny) katalog praw dziecka. Prawa te zostały wymienione w art.70 ust 3 ustawy. Oto najważniejsze z nich:

- Prawo do wychowania w rodzinie,
- Prawo stałości opieki,
- Prawo do osobistej styczności z rodzicami i bliskimi,
- Poszanowanie godności dziecka,
- Prawo do prywatności,
- Prawo do praktyk religijnych,
- Prawo do informacji,
- Prawo do rozwoju i usamodzielnienia,
- Prawo do podmiotowego traktowania,

Dzieciom z racji, że są uczniami przysługują:

- Prawo do właściwie zorganizowanego procesu kształcenia, zgodnie z zasadami higieny szkolnej,
- Prawo do opieki wychowawczej i warunków pobytu zapewniających bezpieczeństwo, ochronę przed wszelkimi formami przemocy: fizycznej, psychicznej, ochronę poszanowania godności,
- Prawo do życzliwego, podmiotowego traktowania w procesie dydaktyczno – wychowawczym,
- Prawo do swobody wyrażania myśli, przekonań, w szczególności dotyczących życia szkoły a także światopoglądowych i religijnych – jeżeli nie narusza to dobra innych,
- Prawo do rozwijania zainteresowań, zdolności i talentów,
- Prawo do sprawiedliwej, obiektywnej i jawnej oceny oraz ustalonych sposobów kontroli postępów w nauce,
- Prawo do pomocy w przypadku trudności w nauce,
- Prawo do korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i doradztwa zawodowego,
- Prawo do korzystania z pomieszczeń szkolnych, sprzętu i urządzeń podczas zajęć szkolnych i pozalekcyjnych,
- Prawo do udziału w życiu szkoły poprzez działalność samorządową oraz zrzeszenie się w organizacjach działających na terenie szkoły.

OBOWIĄZKI

Obowiązki wynikają z ról jakie pełni: roli ucznia, członka rodziny, wychowanka placówki, członka jakiejś społeczności, uczestnika zajęć itp.

Obowiązki wynikają ze specyfiki danego środowiska i roli jaką pełni dziecko.

PAMIETAJMY !!!

- 1. Uzasadnione – usprawiedliwione odstępstwo od zasad potwierdza spójność systemu wychowawczego. Brak reguł, każdorazowe stosowanie innych środków wychowawczych potwierdza brak systemu wychowawczego. Dzieci oceniają nas nie za to co mówimy, ale za to jak postępujemy.**
- 2. W świetle prawa każdorazowe naruszenie cielesności dziecka jest zabronione, jest to zarazem naruszenie jego godności i jako takie stanowi naruszenie praw dziecka. Kary fizyczne jako metoda wychowawcza są zakazane prawnie.**
- 3. Podstawowym standardem powinna być zasada znajomości swoich praw przez dzieci oraz znajomość i rozumienie tych praw przez dorosłych.**

Bibliografia:

- M. Kaczmarek, (2008), „Standardy prawa rodzinnego – zagadnienia prawne dotyczące dziecka i rodziny”, Federacja na rzecz reintegracji społecznej.**